

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020**KUULUTUS**

Rautalammin seurakunnan kirkkovaltuuston 14.12.2020 pidetyn kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä 18.12.2020 – 19.1.2021 Rautalammin seurakunnan kirkkoherranvirastossa viraston aukioloaikoina.

Rautalampi 7.12.2020

Heikki Marjanen, vt kirkkoherra

Tämä kuulutus on ollut Rautalammin seurakunnan kirkkoherranviraston ilmoitustaululla 7.12.2020 – 19.1.2021

Rautalampi 20.1.2021

Heikki Marjanen, vt. kirkkoherra

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020**KOKOUSHUTSU**

**Rautalammin seurakunnan kirkkovaltuuston kokous pidetään
maanantaina 14.12.2020 klo 17.30 seurakuntatalolla.**

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

Kokouksen järjestäytyminen

Kirkkoneuvoston jäsenten valinnan valmistelu kaudelle 2021-2023

Toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksyminen vuodelle 2021

Ilmoitusasiat

Rautalammissa 7.12.2020

Merja Hämäläinen, kirkkovaltuuston puheenjohtaja

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020
**RAUTALAMMIN SEURAKUNTA
KIRKKOVALTUUSTON ESITYSLISTA/PÖYTÄKIRJA 4/2020**

KOKOUSAIKA 14.12.2020 klo 17.30 -
KOKOUSPAIKKA SEURAKUNTATALOLLA

JÄSENET JA LÄSNÄOLO:

+ läsnä/ - poissa

+Annala Pekka
+Hallivuori Senja
+Hintikka-Varis Sari
+Hotti Anu
+Huttunen Eeva
+Hytönen Raimo
+Hämäläinen Merja
-Jalkanen Sirpa
+Jääskeläinen Veera
+Karjalainen Jaakko
+Karjalainen Jarmo
+Korhonen Hannu
-Puranen Eeva-Liisa
+Varis Paula
+Nissinen Linda

Varajäsenet:

-Hiironen Riitta
-Numminen Johanna

MUUT LÄSNÄ OLLEET

+Heikki Marjanen, vt. kirkkoherra
+Jaana Pakarinen, talouspäällikkö

ALLEKIRJOITUKSET

Merja Hämäläinen
Puheenjohtaja

Jaana Pakarinen
sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Rautalammilla 17.12.2020

Raimo Hytönen

Jarmo Karjalainen

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT:

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

29§

KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Alkuhartaus.

30§

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

KJ 8 luku 5 §

Kutsu asialuetteloinen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja -neuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta.

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty jäsenille 7.12.2020. Ilmoitus kokouksesta ja pöytäkirjan nähtävillä olosta on asetettu seurakunnan ilmoitustaululle 7.12.2020.

Kokouksessa toimitetaan nimenhuuto ja käsitellään esteet.

ESITYS: Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

PÄÄTÖS: Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

31§

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Asiat otetaan esityslistalle puheenjohtajan määräämään järjestykseen ja käsitellään, jollei valtuusto toisin päättä, esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

ESITYS: Kirkkovaltuusto hyväksyy lähetetyn esityslistan työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS: Esitys hyväksyttiin.

32§

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA

ESITYS: Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

PÄÄTÖS: Valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi Jarmo Karjalainen ja Raimo Hytönen.

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

33§

KIRKKONEUVOSTON JÄSENTEN VALINTA VALTUUSTON ENSIMMÄISESSÄ KOKOUKSESSA VUONNA 2021

Syksyn 2018 seurakuntavaaleilla vuosiksi 2019-2022 valittu kirkkovaltuusto aloitti toimikautensa 1.1.2019.

KJ 8 luvun 2 § mukaan kirkkovaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikautensa ensimmäisen ja kolmannen vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

Kirkkoneuvoston ohjesäännön 1 § mukaan kirkkoneuvostossa on valittuina jäseninä varapuheenjohtaja ja viisi (5) muuta jäsentä sekä valituille jäsenille henkilökohtaiset varajäsenet. KL 10 luvun 2 § mukaan kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten sekä näiden henkilökohtaisten varajäsenten vaali toimitetaan kirkkovaltuuston toimikauden ensimmäisen ja kolmannen vuoden tammikuussa.

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen 18 § 1 mom mukaan ensimmäisessä kokouksessaan kirkkovaltuusto asettaa keskuudestaan toimikaudekseen kirkkovaltuuston mahdollisesti toimittamia suhteellisia vaaleja varten vaalilautakunnan, johon valitaan kolme varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä.

Sopimuksen Rautalammin rovastikunnan yhteistoiminnasta (14.12.2011) 3 § mukaan rovastikuntaneuvoston jäseniä ovat kirkkoherrat ja yksi kirkkovaltuuston valitsema jäsen ja varajäsen kustakin seurakunnasta.

ESITYS: Kirkkoneuvosto esittää, että toimikaudeksi 2021-2022 valittu kirkkovaltuusto ensimmäisessä kokouksessaan tammikuussa 2021

- 1) valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuosiksi 2021-2022
- 2) valitsee kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan ja viisi (5) muuta jäsentä sekä näille yhteensä kuusi (6) henkilökohtaista varajäsentä vuosiksi 2021-2022
- 3) valitsee keskuudestaan rovastikuntaneuvostoon yhden jäsenen ja yhden varajäsenen.

PÄÄTÖS: Esitys hyväksyttiin.

34§

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2021

KJ 15 luvun 1 §:n mukaan seurakunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota ja hyvän talouden hoidon periaatteita.

KJ 15 luvun 2 §:n mukaan toimintasuunnitelmassa ja siihen liittyvässä talousarviossa sekä taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi.

Talousarviovuosi (tilikausi) on kalenterivuosi, kaksi seuraavaa ovat suunnitelmavuosia. Toimintasuunnitelma sekä Talousarvio sekä taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana.

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu ylijäämä. Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

KJ 15 luvun 3 §:n mukaan kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan sekä toimintasuunnitelma sekä talousarvio ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa.

KJ 15 luvun 4 §:n mukaan, jollei kirkkovaltuusto hyväksy talousarvioehdotusta ilman muutoksia, se on palautettava kirkkoneuvostolle, jos vähintään kolmasosa läsnä olevista jäsenistä vaatii palauttamista. Kirkkoneuvoston on annettava asiasta lausunto ja tehtävä ehdotukseen ne muutokset, joihin kirkkovaltuuston päätös antaa aihetta. Kun ehdotusta käsitellään kirkkovaltuustossa uudelleen, käsiteltäväksi otetaan vain aikaisemmin päätetyt muutokset sekä kirkkoneuvoston niiden johdosta tekemät uudet ehdotukset. Talousarvio on tällöin lopullisesti hyväksyttävä.

Työalat ja vastuuryhmät ovat keskustelleet toimintasuunnitelmista. Talousarvion sitovuustaso on tulosityksikön toimintakate. Sisäiset vuokratulot ja sisäiset vyörytyserät eivät ole talousarviossa mukana.

KJ 15 luku 10 § edellyttää, että seurakunnan ja seurakuntayhtymän metsiä tulee metsälain (1093/1996) tavoitteiden toteuttamiseksi hoitaa kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän metsäsuunnitelman mukaisesti.

Ehdotus vuoden 2021 toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi sekä vuosien 2022-2023 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi esitetään liitteenä 1. Liitteenä koulutussuunnitelma (liite 2.).

Verotulo vuodelle 2021 on ennakoitu viimeksi valmistuneesta, vuoden 2019, kirkollisverosta ja vuoden 2020 toteumaennusteesta ja suunnitelmavuodet 2022-2023 kirkkohallituksen arvion mukaisesti.

Alijäämäisen talouden tasapainottamiseksi on laadittu suunnitelma, jota täydennetään tulevina vuosina. Suunnitelmassa on toimia mm. kiinteistökulujen pienentämiseksi. Vuoden 2021 talousarviossa on huomioitu metsäpalstan myynti osaksi Konneveden luonnonsuojelualuetta Metsähallitukselle (B- alue, 59 ha, 410.000 euroa, päätös Kirkkohallituksen virastokollegion kokouksessa 19.11.2020). Virastotalon myymisestä on tehty esisopimus (20.000 euroa), joka on alistusasiana Kirkkohallituksen käsittelyssä ja tavoitteena on tehdä kiinteistökauppa vuoden 2021 alkupuolella. Metsästrategian laatimiseksi ja kehittämiseksi on jatkettu työtä 2020 vastuuryhmävetoisesti. Työtä jatketaan vuonna 2021 edelleen. Rahoituksen turvaamiseksi seurakunnalla on käytössään pankkilimiitti 100 000 eur ja lainan lyhennyksiä pienennetään määräaikaaisesti.

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

Kirkkoneuvosto ja kirkkovaltuusto ovat keskustelleet talouden tasapainottamissuunnitelmasta osana talousarvion valmistelua.

Talousarvioehdotuksen mukaan tilikauden 2021 tulos on noin 182.915 eur ylijäämäinen johtuen kertaluonteisista eristä (Metsäpalsta ja Virastotalo). Vuoden 2019 talousarvio oli n. 139000 alijäämäinen ja vuoden 2020 talousarvio oli n. 83.000 alijäämäinen.

ESITYS: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että kirkkovaltuusto hyväksyy

- 1) vuoden 2021 toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä
- 2) vuosien 2021-22 talous ja –toimintasuunnitelman.

PÄÄTÖS: Esitys hyväksyttiin.

35 §**OIKAISUVAATIMUSOHJEIDEN JA VALITUSOSOITUKSEN ANTAMINEN SEKÄ KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN**

ESITYS: Kirkkovaltuuston pöytäkirjaan liitetään seuraavat muutoksenhakukiellot, oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus, jonka jälkeen puheenjohtaja päättää kokouksen.

PÄÄTÖS: Esitys hyväksyttiin. Kokous päättyi kello 18.30

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

Rautalammin seurakunnan kirkkovaltuusto

VALITUSOSOITUS, pöytäkirjan pykälä 35

14.12.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

<p>Kieltojen perusteet</p>	<p><u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 29§ - 33§, 35§</p>
	<p><u>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</u> 1. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom.n mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 2. Muun lain mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon¹.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>

HANKINTAOIKAISU

<p>Hankintaoikaisu n tekeminen</p>	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132-135 §).</p> <p>Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle Rautalammin seurakunta Käyntiosoite: Kuopiontie 38,77700 RAUTALAMPI Postiosoite: Kuopiontie 38,77700 RAUTALAMPI Telekopio: Sähköposti: rautalamminseurakunta@evl.fi</p> <p>Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näydetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikennenyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.</p>
<p>Hankintaoikaisun sisältö</p>	<p>Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi - tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä - millaista oikaisua päätökseen vaaditaan - millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

¹ Hankintalain soveltamisen kynnsarvot (alv 0%): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT:

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

VALITUSOSOITUS

<p>Valitusviranomaisen ja valitusaika</p>	<p><u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella: 34</p> <p>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Itä-Suomen hallinto-oikeus, pöytäkirjan pykälä: 34 <p>Käyntiosoite: Minna Canthinkatu 64, 70100 KUOPIO Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO Telekopio: 029 56 42501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p> <p>Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 34 Valitusaika 30 päivää</p> <p>Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää</p> <p><u>Kirkollisvalitus alustusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. 23§,25§</p> <p>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: Valitusaika 30 päivää</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli, <p>Käyntiosoite: Kuninkaankatu 22 A, 70100 KUOPIO Postiosoite: PL 42, 70101 KUOPIO Telekopio Sähköposti: kuopio.tuomiokapituli@evl.fi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirkkohallitus, 23§,25§ 30 päivää <p>PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi</p>
<p>Muutoksenhakuajan laskeminen</p>	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
	<p>Valitus markkinaoikeuteen Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.</p> <p>Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämisspäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin,</p>

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT:

KIRKKOVALTUUSTO 14.12.2020

	<p>kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot - sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Oikeudenkäyntimaksu	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelemäksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.</p>
	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>